

Előfizetési árak

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél " . . . 2 frt 50 kr.
Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számítottak.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:

Hochsuzicza 42. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes szám ára 8 kr.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Az utcai világitás.

Lapunkban, a mult számban, megemlékeztünk azon rendeltetéséről, mely évek óta egyik, leggyakrabban érzett s ezért leginkább megrogt hiányosságok képezi, s ez az utcai világitás.

Szinte unalmas már e thema, annyiszor szapulva volt e régiség, ódon-szerű rozsz szokása a városnak, hogy szinte felénk, midőn újra felvettük a kérdést.

Megmondjuk az okát is, miért tesszük. Tiszteit lapársunk, a B. K. mult számában a közgyűlési tudósításokhoz szerkesztői megjegyzést fűzött, melyet szó nélkül nem hagyhatunk.

Csodálkozását fejezi ki a t. szerkesztő ur, miért kívánjuk a nyári évadban a világitást, midőn az 3-4 ezer forintba kerül, mikor tudjuk, hogy a 270 ezer forintos költségvetés keretén belül 100 ezer forint megtakarítás czélozatiak.

Hát iszen ha nem oly beavatott egyén vetette volna oda ezen állításokat, tán tréfának vennők, de így kénytelenek vagyunk ellene felszöallni.

Először is nem lehet komolyan venni a 100 ezer forintos megtakarítást.

Az abszurditét, hogy a kiadások egy harmada sem volna szükséges az előirányzatból.

Ia valaki, ugy mi bizonyára a legteljesebb elismeréssel vagyunk azon körülmékre, óvatoss, rendszertől gazdálkodás, takarékoság iránt, mely a hatóságot, s különösen érdeműs polgármesterünket jellemzi, de már azt még is a legmészenőbb állításnak kell tekintenünk, hogy a mi szerény költségvetésünk keretén belül 100 ezer forint lenne egy évben megtakarítható.

A másik rész, hogy a nyári évadon át az utcák és terek világitása 3-4 ezer forintot igényelne, szintén tulhajtott állítás.

A kérdés, mely általunk felvetett, megérett, nincs senki a közönség

köréből, ki azon kérdésre: világosság avagy pokoli sötétség legyen-e éjelenkint, ne a világosságra szavazna.

Ez oly kérdés, mint ha halálos betegségben szenvedne valaki, s tudná az orvossgot, de azt csupa takarékossgból nem akarná megvásárolni.

Ugy véljük, hogy t. lapársunk ezen állításai, ne vegye rozsz néven, hisz ismeri intenciont őszinteséget, tisztaságot, — kis ijesztes lenne az eszme megbuktatására.

Helytelenítjük ezt, és óhajtuk a szerény és vagyonbiztonság legszentebb érdekeinél fogva, hogy legközebb már utcaizink s tereink is hirdessék a világosságot. Cs.

Csendes temetés.

Hogy is volt csak?

Halottja van a kórháznak. Az eltakarításra kijelölt időben megjelenik a város napi furcsa saráglya nélkül való parasztkocsijával. A szertartást végző egyén megjelenésekor leszáll kocsijáról a közönbös arcot öltöt kocsis, hogy egy — a kórháznál járatos — személynék segítsen kihozni a holttestet. Csak kettesek lenvén az egyszerű, feketére festett koporsó kihozatala és kocsiha helyezésre nagy erőlködésbe kerül, s léptenyomon majdnem felborítják azt. Ezt az erőlködést végig nézni keservesen siralmas dolog. De siralmas itt minden. Ugy sincs senki, ki könyezne a koporsóban nyugvó holttest felett, hadd legyen hát maga a temetés siralmas!

A kihozott koporsón nem lengetheti a széi a szemfedelet, talán azért, mert jó Csokonai költő bátyánk régiesen megírta, hogy minek annak a szemfedél, ki már a haláltól nem fél, vagy talán azért, mert a kórháznál évenkint előfordulhat néhány halott, egyenkint 30-40 kros szemfedelére való kiadás, a kórház tőkétét oly jelentékenyen csorbitaná meg, hogy e miatt ez a nemes intézmény

megsemmisülne! A szertartás zaja néhány kíváncsít behoz az utcáról s megilletődött arcczal veszik tudomásul, hogy az egyszerű koporsó egy ifju élett zárt ölébe.

A szertartás végeztével megindul a menet, állván az egy-két gyermek kivül — a szertartást végző személyből és a kocsisból. Az uton felhangzó ének hallatára a házakból itt is ott is kiké valaki, leginkább asszonyok. Osodálkozást kifejező arcuk elárulja a kérdést, hogyan, temetés van s nem is harangoznak? Hja: — gondolám magamban — a kit felakasztanak, a gubamber felett meghúzzák a harangot, de a ki kórházban végi be életét, a kit az a nagy garral hirdett humanizmus kísér örök nyugalomra, azt harangoznak nélkül is el lehet helyezni a földbe. Bizonyára vagy a kálváriai harang, vagy a harangozó mondana fel a szolgálatot, ha a kórházi temetések alkalmával, néhány porcen át a harangozók szólni, a harangozóknak meg harangozni kelene. Végre elér a menet a kórházi halottak földi kikötőjéhez, a kálváriai temetőhöz. Itt áll közönbös arcával a sirásó, hogy átvegye a kórház legújabb szállítmányát. Ámde a kocsis kijelenti, hogy ő nem köteles az átadásnál segídekzni. A sirásó maga kevés. Kérd az állapot aggasztó alakot ölteti. Már-már arra kerül a sor, hogy a szertartást végző egyén legyen segítje a sirásónak. De ime! az ének hangjára ide jött néhány asszony. Oh, hogy ezek a jószívű menyecske asszonyok mindenre felhasználhatók. Fogják egész készséggel a koporsót, ráhelyezik a szt.-Mihály lovára, beviszik a sirhoz, le is eresztik, be is temetik. Legyenek érte áldottak!

Ez hü képe a uapokban lefolyt kórházi temetésnek. Azt hiszem méltan megérdemli a csendes temetés czimet. A halott hadd nyugodjék, mi pedig emlékedjünk egy kissé.

Boldogult elődeink jobbjai, kik a humanizmust nem szavakban, hanem tet-

teken ismerték, követe emberbaráti szeretettel híven hevők szívük sugallatát, kórházat alapítottak s arra oly jelentékenyen hagyományozták, hogy a tőkéből díszes palotát építtethetett a város. Ezek a nemeskeblű hagyományozók — kik még poraikban is áldást érdemelnek — kétségen kivül hagyományaikkal azt czélozták, hogy azon emberbarsák, kik a kórházba jutnak, ott emberbaráti fegeadást találjanak s ha ott bevégének földi pályájukat, tisztesség elciktarítást is nyerjenek. Hogy e tekintetben mikép állunk, azt már látunk feljebb. Pedig a temetékezés méltán megérdemelné, hogy nagyobb figyelemben részesüljön. Megérdemelné már csak azért is, mert a kórház falai közel tértek már oly egyének is sirba, kik emberi kötelességeiket híven teljesíték s kik egykoron tiszteletnek örvendettek. Senkiesem tudhatja azt előre, mi történik vele, minő viszonyok közé jut a sirig. Az bizonyos, hogy voltak már esetek a kórháznál is, hogy teljesedett a költő szava:

A koldus-hot közös s ha ma vagy dú.

Egy történet s holnap lehetsz koldus!

Már pedig oly egyének, kik önbajukon kívül jutottak így helyzetbe s illehet kórházba, megérdemlik a megbotránkoztatott temetésül való kiméletet. Elődeink humanizmusból cselekedtek, ma mindenn szája huánizmusmal van tele. Persze sok szó, kevés ó. Hogy ez a mai nagy hanggal, úton-útfélen hirdett humanizmus nem mind arany, hanem jócskán van benne olesó szára rész is, látszik a csendes temetésből, pedig itt nem, jötneni kellene, mert alap van, mivel jót tenni lehet, csak huánizmusan intező kézre volna szükséges.

Hogy az ilyen csendes temetés a közönségre nézve minő hatással lehet? érdeues kutatni.

Ösmeretes dolog, hogy a kórház belső berendezését illetőleg nem sok kívánmi valót hagy fenn, s hogy nagyobb városok kórházaival szemben is kiállja a versenyt.

De lehet ott tisztaság, rend, kellő

TÁROZA.

Hildur varázs dala.

(Északi monda részlete.)

Fordította: BEKCSIK FERENCZ.

Hová Hildur, havó?
Sötét az éj, ott kűnn!
A pusztaság olén
Vihar s a farkasok
Együtt üvöltenek!
Jeges szórnak a havat
A tépett fellegek.

Ne jöjj velem Alvid!

Hildur nem rettegi

A vesző éjszakát,

S sötét alakjait.

Szavuk vihar,

Szemük villám,

Pajzsuk vadul csörög

Miként a jégész,

S ha kardjuk összeér

A vesző éjfélen

Villám cikakzik át

A vértelős egen

Vissza Hildur, vissza,

Walkyrok járnak kűnn

Varázs lovuk

Az erők üstökén

Prűskölve szálltova

Rémárnyak táncolnak

Kopjájuk égig száll

S a csillagok

Zizegve hullanak.

Maradjál itt Alvid,

Maradj te hon!

Hildur az éj s vihar között

A Walkyrokjai öppele!

Halotti tort.
Rémeknek intek én
S a felhő árnyaink,
Hívom a pusztá sir
Bolyongó lelkeit,
Ők meghalják szavam.

Hildur, Hildur oh jój,
Oh jer velem haza!
A fellegek leszállanak
A rénteher alatt,
Hah rémesen üvöltenek
Az árnyak, s bolygó szellemek
Hildur oh jój velem!

Miér nem rám?
Nem ötte meg Hogue a férj?
S Hedin nem dofte át
Az én atyám szivét?
Hedin, a férj, meghalt,
Hogue, atyám, követte őt.
Vissza Alvid, ne tarsd
Ötelve Hildurt kebleden.

Miért menjek haza?
Terj vissza te.
Read var kedvesed
Királyi pompa közt,
Ajánk te nekét zeng danát
Órom s a kék között.
Ah rózsagaly földi
Menyasszony agyadat.
Hildur gyönyörre vesző éj
Hildurnak ék a sir dere,
Hildurnak agya szörke kód,
Vihar süvölt danát nekem!

Vissza Alvid, ne fogd ruhám
E vesző éjszakán!
Hildur varázs áll!
Az isteneknek réme é,
Lelket lánczol,
Örülést kelt

A meghívott szivokban.
Föl, föl,
Hedin, Hedin föl hát!
A szivtűzével,
A szerelme hátalmával,
Fölvárol tégedet
Hildurnak éjszava
Hedin! a lányka bűja te,
Hedin a kedves gyönyör!
A vagy varázs hevével
A hü sziv esküjével
Ébressz Hildur dala.
Hedin! a műnek údre te,
Hedin, az özregy könyöve!
Szalji ki síródtól fölnek csillag!
Te kedves felhőkép — oh
A mesze tulhazából jer
Hildur szerelme hi
Hildur, Hildur oh hagy!
A kony s a sziv nem ébresszik
A néma boltokat.
Sírunka hull az éjjl der,
S a zugo nád között vihar
Süvölti atlató daluk . . .

Halgass Alvid!
Dalommal búvolom
A holtakat
En ismerem a
A búvos dalt
Ha éneklek, a nyil
Megfordul utjában;
A lancz szakad,
Bilincs le hull . . .
A sziklák szétteri
Varázs dalom.
A felhők közt
Megállítja
A Walkyrok lovát,
S a földre bűvoli
Varázs dalom.
A holdat rémitem,
S mint zuzmarát

A csillagot le rázza
Bűv szavam.

És én ne törném föl

Hédának kapuját!

És én ne búvolom

A sírok szellemét!

Föl, föl, Hedin!

Kövéd bívasonát,

Ah rémesen hangzik

A holtak átka — oh

Borzasztóan Hildur varázs dala

Fővárosi tragikomédia.

— Megtörténet. —

Morvay Auréllal, a főváros egyik előkelő, széles körökben ismert alakjával, nemrég most is éleken foglalkoztatja a beavatott köröket s valahányszor szóba kerül, mindannyiszor nagyobb azoknak száma, a kik az eseten majd agyonkaczagják magukat, mint azoké, a kik számozakozással emlékeznek meg arról a szegény asszonyról, a ki ez eset következtében kikerült oda, a keresepusti temetőbe, esendes álmot aludni.

Ez az asszony nem volt más, mint a mi hűsünk hités élettársa.

De hát mit is tehetett a mi Auréllunk, hogy nem akart oly gyorsan megöszölni a haja, mint a felesége?

Aurél fején meg csak itt-ott mutatkozott egyes ősz hajszálak, a felesége meg olyan galambosz volt már, hogy a világ összes hajfestő szere sem segített már rajta.

Angelikát — így hívták az elhunytat — nagyon bántotta az ügyek iyetén állása,

Ápolás, táplálás, dézsa száma orvosság, a közönség, mert az étkezést, ápolást, életmódot, gondozást folyton szemmel nem kísérheti, mind ezekről csak lassankint vesz tudomást s csak hosszabb idő után állapítja meg ítéletét a kórház belételeit illetőleg. Itél abból, a mit lát, a melyben részt vesz — a temetésből. S ezt látva, szent borzalom fogja el a hátát, a kórházba jutásra gondolván. Ily temetkezés mellett a kórházat népszerűvé tenni alig lehet valaha. Ha a kórházat népszerűvé akarjuk tenni, a mit pedig talán akarunk, ha elakarjuk érni, hogy oda ne csak az önjén, kit beviznek, hanem menjen oda büntetésben bekívánczó is, a jelenleg divó temetkezést meg kell szüntetnünk, mert a kórházban elhaltaknak sorsa a közönségnek a kórház iránt határozottan csak visszatetszést és a kórházról való irtózást szülhet.

Egyrésztől a nemesebb hágyományszók emberbarát szándékát teljesítése, másrésztől a kórházba jutott és jutható emberiség iránt nyilvánulandó humanizmus, s magának a kórháznak is népszerűsítése érdekében vélek cselekedni akkor midőn a kórház halottainak rendezetebb tisztességesebb eltakarítása véget felelőzőlök.

A rendezetebb s tisztességesebb eltakarítás folytán támadó kiadásokat — miután nagyobb összegről nem, csak évenként 50 — 80 frtról lehet szó, a kórház jelentékeny alaptökéje — úgy hiszem — ráadásul nélkül kibírja.

Még egyet. 23 év óta sok hitorsost kísértem már ki díjtalanul a kálváriai temető hantjai alá az itteni kórházból. Tettem kötelességem hiven s teendőm ezental is szívrrel, jövőre azonban azon szívvel ráadásall, hogy minden egyes hitorsos sirba tértét — ha ezen állapotok nem javulnak — egy-egy czikkeseben nyilvánosság elé hozandom.

Borza Nándor.

Különfelek.

— **Jankovich Aurel** főispán ur e héten érkezett korunkba vissza, több napi távollét után.

† **Halálözön.** Mélyen szomorodott szívvel jelentjük atyánk, ipunk, nagyatyánk, illetve testvér Horváth Mártonnak folyó hó 17-én éjjeli 1 órakor, életének 79-ik évében történt gyasos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 18-án délután 5 órakor fogtak a szent Rókusához címzett sirtérbe lévő családi sírhelyre, ahol a gyászoló család sirtéri szolgálatát teljesítette. Leleke áldozatul ezentúl az egész világra szent misé-áldozat f. hó 19-én reggel 9 órakor a szent Rókus kápolnában fog a Mindenhatóknak bemutatni. Baján, 1885. május hó 17-én. Adás és beke legyen porai felett! Zdráhah-Horváth Terézia, nővér. Horváth János, Horváth József.

annyival is inkább, mert a saját őz hajának már semmi vonzórét sem tulajdonított s alapos oka volt félni, hogy férje szívében filozófus láng lobbant fel, mert fél napot is ott töltött, a Vekiek házában, a szép Anna társaságában.

— Azért is megfosztom szép fekete hajától. Ha nem akar megőszülni, legyen kopasz! Gondolta magában, s ha férje otthon volt, minduntalan neki esett, s majd hogy fel nem falta szeretetével. A ravasz asszony jól tudta, hogy mit tesz. Ahányszor férjét megcsókolta, mindannyiszor kitépte néhány hajszálát, de mindig a fejtetőből.

Aurél mindannyiszor érzett ugyan fájdalmat, de hát hogyan gondolhatott volna arra, hogy a tulajdon hites felesége hajszálakat húzogat ki a fejtetőből?

Vegre egy szép napon csak azon vette magát észre, hogy feltűnő gyorsan kezd őszülni és ritkulni a haja. Hű férfiú létere sokszor félreírás is ott állt a tükör előtt és csipkedte az őz hajszálakat.

Veki Anna pedig nem azért volt leány, hogy udvarlójának őz hajszálait észre ne vegye, és nem azért volt pajkos, hogy úgy néha néha, csupa merő tréfából ki ne húzott volna egyet kettőt közülök.

A napok multak s egy szép reggel csak arra ébredt Aurél, hogy az udvariatlan tükör egész nyíltan azt mondta szemébe: Te Aurél, bizony jó volna ha parókát vennél mert bizony meglehetősen megkopaszodtál!

Büszn vágta fejébe a kalapot s elment a klubba, ott beült a legféltrebb sarokba, s mikor a szolgálta elhozta rendes hirlapját

zsef, gyermekei. Koller Corinna, Horváth Grilla, Horváth Béla, Horváth Emma, Horváth Margit, Horváth Margit, Horváth Irma, Horváth Jolán, uronok: Horváth Ginder Mária, Horváth-Milassin Ilka, Horváth-Bánni Anna, menyek. Koller Ágoston, vő.

— **A szorgalom jutalma.** Nagy örömet okozott városunkra a hír, hogy Spitzer Benő ur, tisztelt polgármesterünk az országos kiállításra első osztályú díjat nyert. Szakértők azon kitűnő marhákról, melyet Spitzer Benő a kiállításra szállított. Mi lehet mégis oka annak, hogy a hír nem valósult meg, nem tudhatjuk, de tény, hogy Spitzer ur a második díjjal lett kitüntetve. Így is dícsőség az rá, s ez által városunkra.

— **Vizsgák rendje.** Az 1884/5. tanév befejezését. Junius hó 14-én zárúnap (d. u. 5 órakor.) Junius hó 15-én IV. osztály vizsgája (d. e. 8 és d. u. 2 órakor.) Junius hó 16-án d. e. III. osztály vizsgája. Junius hó 16-án d. u. II. osztály vizsgája. Junius hó 17-én d. e. I. osztály vizsgája. Junius 17-én d. u. Conferentia az osztályzatok megállapítására, ösztöndíjak kiosztására. Junius hó 19-én bizonyítvány osztás. Junius hó 20-án d. e. 8 órakor a gyarkori iskola vizsgája, ugyanakkor a képestől írásbeli része. Junius hó 22-én a képestől folytatása. Dr. Bartsch Samu, igazgató.

— **Kijélt szivárvány.** Hitelt érdemlő egynekétől hallottuk, hogy szombatra virradó éjjelen a nyári eső elvonultával a városi kórház épület felé az égbolton gyönyörű, halványzöld szivárvány látható. Ezen természeti ritkaság még megdöbbenést is okozott.

— **Meghívás.** A bajai ipartestület f. év május hó 25-én délelőtt 1/2, 10 órakor a városház tanácstermében közgyűlést tart, melynek tárgya: a jegyzői fizetés, és az évi költségvetés meghatározása. Felhívtnak tehát a város területén lévő azon iparosok, kik a földművelés, ipar és kereskedelemügyi miniszterium 39.260/1884. számú szabályrendelet 2. §-ában felsorolt, s képestéshez kötött mesterséget önállóan űznek, s a névsor hiányosságba vegett névre szóló meghívót nem kaptak, a közgyűlés n. megjelenni sziveskedjenek. Egyuttal értesítetnek az összes képestéshez kötött mesterséget önállóan foglalkozó összes iparosok, miszerint május hó 3-án tartott előjárásai gyűlésen alelnökünk Pinter Ferenc, penztárnokunk Drescher Lajos, gazdaság: Repka Mihály, ideiglenes jegyzőnk pedig Szalay István urak választottak, ezek szerint a testület teljesen szervezve van, működését hamarabban megkezdendi. Baján, 1885. év május hó 14-én. Ipartestületi elnökség.

— **Beüldeltet.** A t. c. közönség értesített, miszerint a Vasutnál is van gyűjtőlevélsekény, a melyből a levelek a vasút elindulás előtt kiszédelnek s továbbittatnak.

Felhívás. Az 1884. évi XVII. t. c. 122. §-értelmében megalakult ipartestület f. hó 20-ától megkezdte működését. Felhívtnak tehát a város területén önállóan működő: arany, ezüstműves s kőszersz. arany s fémverő, asztalos, bádogos, czukrász, fodrász és parókák készítő, bórondós, cserép- és pala fedő, kizsámota, cipész, czukrász, esztergályos, lékus, gombkötő és paszományos, hangszerkészítő, harangöntő, hentes, kádár, kalapos, kályhákészítő, kárpitos, kefekötő, kelme és fonálfontó, kesztyű- és sérvtökő, késes, kocsiagyató, kosárfonó, kovács, könyvkötő, köteles, kötő-

szórákozottan lapozgatótt benne. Olvasni sohogyssem tudott, szüntelenül ott tánczolt szemé előtt a saját kopaszodó feje.

Egyzerrre meglepeté kiáltott fel: Ej hogy én erre nem is gondoltam! Ott állt előtte önkényi betűkkel: „Én Csillag Anna, az óriás hajjal!”

Tovább nem is olvasta.

— Ez nagyszerű! Pompás gondolat! Rogton hozatok belőle.

Hordárt hívatott.

— Itt van ott forint. Menjen a király utczába 26. szám alá Csillag és Társához s hozzon 5 tévely Csillag Anna fele hajkecsőcsöt.

Mig a hordár odajárt, Aurél elhatározta, hogy hivatalfőnökétől három hat szabadságot kér, s ezt megnyerjen, feleségének azt mondja, hogy hivatalos ügyben el kell utaznia.

Ugy is tett. Három hónapig nem is hallottunk belőle.

Három hó múlva egyszerre csak betöppant a feleségéhez, s már az ajtóban messze hajtotta a kalapját.

Felesége örömsikolyilaj tutott feléje, egyszerre azonban mintegy sóbálványára meredve megállt s szemét merőn férje fejére szegezte. Ez tele volt sűrű fekete hajjal.

A hajkenőcs csodákat mivelt.

Szegény Angelika nagyon szívére vette a dolgot. Attól a naptól fogva betegeskedni kezdett, s rövid idő múlva férje már diszes szobrot emeltetett sírja fölé.

A gonosz fama pedig máris azt súgja, hogy Aurél nemokára újra ottal o.e. tep a szép Veki Annával. D. József.

szóvő, kutsenáló, lakatos, mázoló és fényező népszerű, mézeskalácsos és viaszöntő, nyerges és szíjgyártó, órák, puskaműves, rezútot, réz- és bronzműves, sütő, szabó, szappanos és gyertyagyártó, szobafestő, színes, taktájk- és pipafaragó, és timár iparos urak, kik a 39266. számú miniszteri rendelet 2. §-értelmében képestéshez köttetnek, és a fenti tör. cz. 124. §-értelmében a testület tagjává lenni kötelesek, beiratkozás végett a hivatalos helyiségbe (Tóth Kálmán utca Olajlefele háza kapu alatt 1-80 ajtó balra) reggeli 8 órától déli 12 óráig jelentkezni sziveskedjenek. Baján, 1885. év május hó 23-án. — Az elnökség.

— **Megjelent a „Gondzűz”** 34. száma szokott változatoss tartalmával. Fő mozzanata az országos kiállítás megnyitásiának leírása képezi, Tolnai Lajos avatott tollából. Előttünk felszünk a fővárosi napilapok, melyek országunk a dicse és magasztos ünnepeiről írtak, de lepletelten kinyilatkoztatják hogy Tolnai Lajos leírását a legvalószínűbb és legkölcsik meg. Ezt követi veterán-költőnk Tóth Endrénék tanácsos Galscy Mihályhoz. P. Szollitáry Károly, Tolnai Lajos, Margitay Dezső és Marit E. regényének folytatásán kívül Bodnár Zsigmond jó nevű írónk „Az igazi” című kedves novellájával találkozzunk. A börtöké divattudósait, hasznos tudni valókat, kertészeti csevegést, vegyeseket, talányokat és talánymegoldásokat hoz. A Gondzűz immár első évfolyamának vége felé közeledik és bátran hangsúlyozhatjuk, hogy egyetlen száma sincsen, mely letrét volna a kitűzött ösvényről; maga körül gyűjtötte legelső írónkat és közleményét, a mellett hogy szórakoztatnak, emelik a lelket és nemestik az erkölcset. Hérvél ajánljuk a kitűnő lapot olvasóknak, forduljanak a kiadóhoz. Budapestben, dob-utca 11. k. szívesen szolgál mutatóvámszámmal mindenkinék ingyen és bérmentve. A vasárnaponként megjelenő Gondzűzönk előfizetési ára egy évnegyedre 1 irt 50 kr. félve 3 irt, egész évre 6 irt.

— **Mal szánkunkban foglalt** Kozmata Ferenc budapesti fényképez hirdetésnyét ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Osekély költség mellett nagy nyemremény van biztosítva mindazoknak a kik Brandt Richárd gyógyszerész szájvíz ladaecsat használat (dobozonként 70 kr a gyógyszerárának) testöket kistisztítják s ez által azt új életre serkentik megöröskít. Minthogy Magyarországon Brandt R. gyógyszerész ladaecsatának különféle utantalati léteznek, arra kell gondosan figyelni, hogy minden doboz, czégygyűl, egy fehér kereszt vörös mezőben a Brandt R. nevalírása meg legyen.

Pathközögek.

Hány éves? Az olgyezott léányasszony keresztlevélét a paphoz megy.
— Hány éves a léányasszony?
— Hossz.
— Ugy hát — jegyzé meg nagy komolyan a pap — csak a 26-nál kezdem keresni.

— **Csak prózaiak!** Az egyszeri ténusz nagyon szeretett költséget beszél. Aratókór kimint az emberhezük s így szől hozzájuk:
— No csak jól végeztek kendiek a munkát, akkor aztán babért aratnak!
— De megkövetem a ténuszart, szólt az egyik bátrabb arató, mi már csak pénzért aratnak, nem pedig babért!

Csarnok.

Az indiai bűvészek.

A bűvészet előadások mindig érdekesekek és mulatságosak, s a ki valaha Bosko, Herrmann, Dobler, s mások előadásait látta, gyönyörrel emlékszik a bámulatos és gyakran megfoghatatlan műfogásokra, melyeket látott.

Azonban a nagy bűvészek és varázslók, kik nálunk jelennek meg, mindig nagy mechanikai készülékek segítségével közzémutatják hoznak magukkal, kiknek közreműködése reájuk nevez nélkülözhetetlen s műveletek sikerét biztosítja; bármily meglepők legyenek is az ily előadások, az, aki Indiában volt s az ottani szegény vándor bűvészek és varázslók műveleteit látta, képtelen bevalani, hogy ezektől a vándor művészeket, kik készülékek és külső pompa nélkül működnek, ily műveleteket látott, melyeket az európai legrehabres bűvészek műveletei meg sem közelítenek.

Az európai művészek minden lehető segédesszók rendelkezésére állt; jól berendezett színpad, gázvilágítás, függönyök és lepek minden felől, asztalok, székek, dobozok, fiókok stb. az indus bűvész összes készlete egy gyapotszálból áll, melyet magával hoz; csaknem meztelen, és színpada a földtalaj vagy valamely verandának kövezete.

Igen gyakran két vagy három bűvész öszoárdi s együtt látogatják meg a bangelot vagy mezei lakokat s az által műveleteikbe nagyobb változatokat hoznak be, mert minden bűvészenek megvan saját mesterségese.

Egy ízben vegyes banda látogatott meg, mely hét egyénből állt, ott férfi, egy nő s egy lány. Ezek közül az egyik csak arra a napra szövetkeztek közös előadásra s másnap ismét mindegyikük a maga kezére munkádkodott.

E hét egyénből álló csapat műveleteit esetelwe, az olvasó néni fogalmat nyer az indiai bűvészet előadásokról.

A hét közül kettő, egy férfi és a nő egyetlen műveletet vitt végbe, a kosárral való hirhét szemfényvesztést.

A férfi hosszukos kosarat vett elő, mely körülbelül két láb hosszú, egy láb széles és másfél láb magas volt. A nő keze s lába meg volt kötözve és kétél-hálóból dugva, mely ily gondosan volt összekötözve, hogy a nő tényleg hálóból álló zsákba volt bújtatva. Most fölemelték s térdre állítva a kosárba helyezték. Azonban a kosarat egy két éves gyermek is teljesen betöltötte volna, mivel következménye az volt, hogy a nőnek egész alakja a csipőttől féléle, szabadon állt a kosár fölött.

A nő lehajította fejét, a bűvész vállára helyezte a kosár födelét s az egész lepedőt borított, s így a nő és kosár el volt elöltünk takarva.

Körülbelül egy perc múlva levette a lepedőt s azt kezében összehajította, és ime! a kosár födelé helyén volt és a nő eltűnt!

A bűvész ezután mintegy öt láb hosszú kardot vett, azzal minden irányban keresztül-kasul szürkítta a kosarat, de abban épen semmi sem adott életjeit. Sőt a födelét is eltávolította, beugrott a kosárba s abban úgy-rándozott, úgy, hogy végül arra a következtetésre kellett jutnunk, hogy a nő nem lehet többé a kosárban, hanem eltűnt, ki tudja hová.

Most a bűvész ismét elővette a lepedőt, megvizsgálta általunk, s a kosára terítve sátor formában tartotta, úgy hogy annak kezében levő csucsa mintegy három lábnyi magasságban volt a földtől. Egy perc múlva ismét levette a lepedőt s ime! a nő ismét a kosárban térdelt előbbi helyzetében, a kötelek és hálózat azonban eltűnt s a nő nem volt megköztözve.

Ennek a műveletnek némi változatai vannak, melyeknek egyike abban áll, hogy a nő eltűnt után a kosarat körülhordozzák a nézők közt, hogy meggyőződjenek, mikép az őrös, miközben a nő abban ismét megjelenik, mielőtt valaki észrevehetné volna, hogy honnan jő.

Erre a harmadik bűvész hajtotta meg magát s megkezdte a szép műveletet a mangofával. Cserép-fazekat vett, azt földdel megtöltötte s aztán a földet kevés vízzel megnedvesítve abba egy mango-magvát dugott, melyet eleve megvizsgáltunk.

Ez megtörténvén, lepedőt dobott a fölékre s azt csaknem közvetlenül ismét letette s meglepetés láttuk, hogy a magból alig félpercz alatt, fiatal mango-fa lett. Erre a lepedőt ismét a fazékra borította s midőn azt ismét levette, a mango-fa még egyszer olyan nagy volt.

Ugyanez az eljárás harmadszor alkalmaztatott mire a nézők éretlen mangogyümölcsökkel volt fodve. Ekkor a bűvész kiszakította a fát a földből s megmutatta annak gyökereit és maradványait az eredeti mango-magnak, melyből állítólóg a fa fejlődött.

A kigyóval való mutatvány, mely az előadásnak legközelebbi darabját képezte, a benszülött megrökö a csodálatosság különös varázslával hat, mert a mérges kigyók által Indiában századok óta végbevitt pusztítások folytán borzalommal viseltetnek az ily csúszómászók iránt.

Bűvészenk száraz bőrt mutatott föl, mely egykor egy nagy kobrá volt. Gondosan megvizsgáltuk s teljesen meg voltunk győződve, hogy kigyóbőr volt és semmi más. Most a bőrt körülbelül hat hüvelyknyi mélységű fonyott kerék-kosárba helyezte, melyet előbb megvizsgálva, úgy találta, hogy sem kettős fenéke sem más sajátága nem volt. Midőn a födelét a kosárkára helyezte az nem tartalmazott egyebet az őrös kigyóbőrrel, mint eről teljesen meggyőződünk. Az előbbeni csodás lepedőt ismét előhozván a száraz bőrt tartalmú kosárkára terítették.

Miután a bűvész fábabbal különféle rejtélyes műveleteket vitt végbe a légben, a lepedőt levette, a födelét felnyitotta, mire a kosárból hatámanas szíszegő kobra emelkedett föl, haragosan felzúszott nyakkal, mely hasított fölünkajt ki-s beötöttéte. Néhány benszülött szolga gyarman menekült minden irányba, a bűvész azonban hirtelen bórduhához hasonló indus-hangszert hozott s azon elkezdett játszani.

Azonnal változás következett be a kobra hangulatában; haragja megszünt s féltéstevel függélyesen fölemelkedett s a zenehez képest ide-oda mozgott. Szóval: a kigyó meg volt bazonázza, mert a kigyó-varázslás tény és nem mese, bármily különösen hangozzék is ez az európaiak előtt.

Az indiai kormány pénzbeli jutalmat tözött ki minden mérges kigyó fejére, melyet az országban vertek agyon, s ennek következménye az, hogy Indiában még ma is saját osztálya van az ugynevezett kigyó-varázslóknak, kik a kigyók fölkereséséből és kutasásából élnek. Az említett hangzseren játszanak s ha a hangtávolban kigyó létezik, az elendíthatatlanul vonzódik a zenehez.

Ezt a zenét hallva, a kigyó a fák és csútrék gyökerei alá, a falakban lévő lyukakba, a fákraól és a rizsföldökre elbújnik. Függélyesen fölállnak a játszó előtt, ki azokat gyorsan torkon ragadja és egy magával vitt nagy kosárba vagy zsákba dobálja, hogy

Vetele és eladása

mindennemű Állami járandók, földterhermentesítési kötvények, záloglevelek, elsőbbségi kötvények, részvények, sorsjegyeknek stb. és valutáknak napi árfolyam szerint. Igérvények minden buzáshoz. Tőzsdéi megbízások pontosan és discretio mellett eszközöltenek. Megbízható informatiok ingyen és készpénzzel.

„Fortuna” bank- és váltóüzlet

Herzfelder Ignác és Társa

Budapest (Paris ház) városahátér 9. sz.
Telefon-összeköttetés.

Svájezi
Chocoládé
és
CACAO

Amélie Kolley & Fils gyártó
Mágnipalotát (Svájce)
1. rangú
Bernbehl & R. - Nel Bözben
Főszékhelyük Bernbehl & R. - Nel Bözben
Központi telephelyük: Bernbehl & R. - Nel Bözben
Központi telephelyük: Bernbehl & R. - Nel Bözben

Svájezi
Chocoládé
és
CACAO

A legjobb borderítő szer.

Egy, ismert magyar, balatonvidéki borkereskedő feltalálta azon borderítő szer, mely a legüröttebb és legzavarosabb bort is **3 nap alatt** kristály fenyessé teszi, anélkül, hogy a borban **utóíz**, vagy butellázásnál a legesékélyebb **csapadékot** hagyna az üvegben. Ezen szer több pinezében használtatott s nagyobb vendéglőkben is **2 év óta a legnagyobb sikerrel** használják. $\frac{9}{10}$ -es palack ára **2 frt 30 kr.** Minden üveg használati utasítással küldetik. Megrendelhető: Budapeston a „Munkatárs” kiadó-hivatala utján: IV, ker. Lipót-utca 6. szám I. em. 12. ajtó.

A bőr uj zománczát mindig megtartja.

JÓZSEF FŐHERCZEG
s a földművelés, ipar- és kereskedelmiügyminiszter és számos főúr, gazda és állatorvos a legnagyobb elismeréssel tüntette ki

Nemencsek J. és Társa
kizárólagosan szabadalmazott találmányait, u. m.

Fekete bőrkenős 1 kilós bádogdobozban	1 frt 20 kr.
Sárga bőrkenős 1 kiló	1 frt 60 kr.
Géphajtó szíjkenős 1 kiló	1 frt 40 kr.
Velenzői kettős bőrlakk 1 liter	3 frt.
Bőrmosó szappan 1 nagy darab	1 frt.
Állat-, gyógy- és patu-kenős $\frac{1}{8}$ kiló	2 frt.
Fekete viasz 1 nagy darab	1 frt.
S a híres gyögyerejű Szultana növényiszappan 1 doboz 1 frt.	

NEMENCSEK J. és TÁRSA
első magyar kizárólag szabadalmazott fekete bőrkenős-, bőrlakk-, állat-, gyógy- és pipere szappan s gyögyenövény piperezappan gyára.

A fent leírt találmányokból kisebb mennyiség is megrendelhető.

Cím: Budapest, X. Köbánya, Jászberényi-ut, László ház.

Mintán igen sok visszajelzés történt arulimmal, figyelmeztetem a nagyérdemű közönséget, hogy egyedül a nálam rendelt és gyaramból küldött árueért vállalkozok felelősséget.

A bőr teljesen vízhatlanná lesz.

Nem kell mindennap czipőt tisztítani.

A czipő nem zsírosítja el a ruhát.

NÁNAY LAJOS

KÖNYVNYOMDÁJA

KÉSZIT

GYORSAN, CSINOSAN és JUTÁNYOS ÁRON

mindennemű

NYOMDAI MUNKÁKAT.

Készít továbbá

ÜGYVÉDI NYOMTATVÁNYOKAT

FALRAGASZOKAT,

számlákat, adress- és vizit-kártyákat,

ÉTELTÁROKAT,

eljegyzési- és esketési meghívókat,

GYÁSZJELENTÉSEKET,

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKAT,

ugyszintén raktáron tart

kötelezvényeket és ügyvédi meghatalmazásokat.

Nyomatott Nánay Lajos könyvnyomdájában Baján